

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
 vagy megőrsésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A Rubikonnál.

(—a.) Minden jel arra mutat, hogy a Rubikonhoz érkezünk és át kell lépni azon a határfolyón. A múlt héten, mikor látták a nagyhatalmak, hogy monarchiánk él van határozva komolyan lépni fel nyugtalankodó déli szomszédja ellen, közbeléptek s kérték, hogy az utolsó szó kimondása előtt fogadja el közvetítésüket. Felső királyunk ezzel is megakart mutatni, hogy őszintén akarja a békét, elfogadta a nagyhatalmak ajánlatát, de kérte, hogy közvetítésükkel idejében készüljenek el, mert sokáig nem várhat. Elég volt a türelemből.

A közvetítés azonban kudarcot vallott. Az olasz közvetítési akciót hamar elejtették, az angolok két tervvel is előállottak, de Oroszország magatartásán meghiúsult az is.

Most már nincs más hátra, mint közvetlenül és a legkomolyabban állni szóba a szerbekkel, a kik vonakodnak kijelenteni, hogy lemondanak Bosznia irányában táplált reményeikről.

Sokan, legtöbbször azok, akik félnek a háborútól, azt hangoztatják, hogy mit

törődünk mi a szerbek igényeivel?! Erdemes e miatt háborút viselni ellenük?!

Ha a szerbek csak titkon ápták volna igényeiket, akkor nem törödnék velük és nem is tehetünk volna ellene semmit. De mikor ők nyíltan, az egész világ előtt kiabáltak, hogy ők nem ismerik el Bosznia és Hercegovina annexióját, hanem ilyen meg amolyan címeiken jogot formálnak arra, vagy annak legalább egy részére, legalább száz kilométer földszávon, mely a tengerig vezet, meg hogy ők ilyen meg amolyan autonómiát követelnek a bosnyákok számára és követeléseiknek súlyt adnak azzal, hogy bandákat szerveznek és fegyvereznek fel, hogy azok betörjenek Boszniába lázítani királyunk ottani alattvalóit. — — és mindezt komoly felszólításra, s a nagyhatalmak közbelépésére sem hajlandók visszavonni, — akkor már nem lehet többé nem törödni vele. Az a körülmény, hogy kicsi vagy nagy ország fenekedik így ellenük, az mellékes, ilyen nem lehet eltérni egyetlen országtól sem, annál kevésbé a közvetlen szomszédunktól.

Szerbiát annyira elkapta a háborus láz, hogy a barátságos szót már nem

érti még. Anarchia uralkodik igen sok helyen, a szerb papok szent háborút hirdetnek s a hadügyminiszter nem mer felelősséget vállalni a következményekért, ha kiadná a leszerelési parancsot, fél, hogy felázad a hadsereg.

Ilyen körülmények közt bár úgy feleséges királyunk, mint a monarchia minden népe és minden rétege őszintén óhajtja a békét, még sem marad más hátra, mint — átlépni a Rubikonon.

Ujabb tudósításaink a következők:

A szerb hadiszerek átszállítása.

Konstantinápoly, március 24. Szerb részről ismét élénk tevékenységet fejtenek ki a belgrádi török követnél és a portánál, hogy kieszközöljék az engedélyt a már Szalonikibe érkezett, valamint utban levő és általában a megrendelt hadianyag átszállítására. E kívánság érdekében az orosz, francia és angol támogatást igyekeznek megnyerni.

Tűzelés egy motorhajóra.

London, március 24. A Daily Telegraph jelentéi Belgrádból: Hétfőn délután egy osztrák-magyar motorhajó közeledett a Belgrádtól tíz kilométernyire fekvő Vicha erődhez és előke-

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Az örök dal.

Irtta: Hjalmar Arborg.

Bekker nagyon szegény volt . . . földhöz ragadt szegény . . . Szomorú, rideg, vad vidéken lakott, hol nem termett semmi; csak sok fa, még több kő és tömörde vad. Menyét, nyest, sőt néha egy-egy görény is mutatkozott. Azzal tengette hát életét, hogy — kicsinyben — fával kereskedett, a közből ásványgyűjteményeket készített a városi kereskedőnek, amit elég silányul fizettek és végre a vadakra ólálkodott, melyeknek bőre még a legtöbbet jövedelmezett. Mindez azonban nem volt elégséges, mert Bekkernek felesége is volt, akit nagyon szeretett és aki bár alig volt még huszonöt éves, máris egy féltucat gyermekkel boldogította, kik közül azonban csak kettő maradt életben. Két fiu, a szülők becézett személyné, kiken olyan gyöngédséggel csüggtek, minő csak azon emberek sajátsága, akiknek a világon, szerelmükön és szerelmük gyümölcsén kívül, — senki és semmijük sincs . . .

A házacska, melyben Bekker családjával lakott, a többiektől elkülönítve, egészen az erdő

szélén állott és télen át, úgy be volt havazva, hogy a kéménye is alig emelkedett ki a fehér társaságból. Ha a befelé nyíló kaput ki akarta nyitni, akkor a havat előbb lépéssről-lépésre kellett az utból ellapátolni. A fiuknak az volt a legnagyobb gyönyörűségük, ha az apjuk — nyögve és káromolva — a hóba vágta lapátját és azután a hideg, fehér hótömeget s feje fölött hol jobbra, hol pedig balra a feje fölött dobálta.

Mikor a dobás nem sikerült és a hó a lapátról az fejére esett, akkor a fiuk féktelenül nevettek: mert tudták, hogy az nem fáj, hát tréfára vették a dolgot. És az anyjuk velök együtt kacagott. Régebben neki is kedve kergett a lapátoláshoz, hogy férjének segíthessen. De Bekker nem tűrte . . . Nem engedte, hogy azok a keskeny, fehér, bársonyos kezek, — az ő legnagyobb gyönyörűsége — eldurvuljanak . . . Még azt se tűrte, hogy a kormos, piszkos fazékhoz nyúljon, a házban gazdálkodjon. Inkább inkább maga végzett helyette. Az asszonyt csak arra tartotta, hogy szeresse, tisztelje és imádjá. Az asszony végre . . . mondta, hogy a háznál imádat tárgya legyen csak; csinosan, szépen öltözködjön, hattyunyakát kacérul mutogassa és bársonykezét gondosan ápolta. Ha behavazott a ház, ha a semmittevésben kifáradt, világos nappal végig nyugt az ágyán

és átengedte magát gondtalan melázásának. De a pajzán mosoly ilyenkor is ott játszadozott, kíváncsian, cseresznyepiros ajkain és ha férjének egyéb dolga nem akadt, oda térdelt hozzá, az ágy mellé és csókjaiban fűrésztötte a habszerű kezeket. És ez még akkor sem változott, mikor már a fiuk a hatodik, hetedik évüket is elérték. A szülők becézgetése mellett növekedtek: a lelkük telítve ismeretlen édes vágyakkal, sejtelmes érzésekkel, melyek mind kifelé kíváncsítottak és végre utat találtak azokban a dallamokban, melyeket — mint édesanyjuk kedvenc nótáit — ezüstcsengésű gyermekhangjukon vidáman énekelgettek. Az idősebb, — Olaf — néha előszedte a kamrából édesapja pókhálós hegedűjét és kísérletet tett a rozsdás hurokból hangokat kicsalni. De a hegedű le volt hangolva és ha a vonó — a gyakorlatlan kézben, a rozsdás hurokat karcolta, a fiu mindég nagy testi fájdalmat szenvedett; de ha hétéb-korba tiszta, csengő hangot váltott ki, édes gyönyört érzett testén végig rezegni. Nem is hagyta abban a kísérletet, míg végre sikerült egy-egy könnyű dallamot eljátszani, melyet az öcsésével addig énekelgetett; türelme nem lankadt el soha és addig kerésgélte a dalt a rozoga hurokon, míg végre megtalálta. Az öcséje — Sigurd — ilyenkor le nem vette szemét bátyja ujjaírói és így csak-

WIKUS

CZUKRÁSZATA ÉS
 CSOKOLÁDE GYÁRI LERAKATA
 NAGYVÁRAD.
 FEKETE SAS PASSAGEABAN.

TELEFON 763.

születeket tett rá, hogy az erődöt lefényképezze. A szerb partról rákiáltottak a hajóra, minthogy azonban annak a fedélzetén ennek ellenére sem hagyták abba a fotografálást, a szerbek tüzeltek, mire a hajó az ellenkező irányban gyorsan visszavonult.

A háboru lokalizálása.

Pétervár, március 24. Az esetben, ha a szerbiai háborupárt, élén a trónörökösrel végleg megsemmisítene a konfliktus békés megoldásának a reményét, a háboru lokalizálva lesz, erről már jó előre eléggé gondoskodtak. Oroszország sem fog a háboruban részt venni. Franciaország pedig most elég világosan jelezte, hogy semmiféle háborus akcióra nem hajlandó. Oroszországban a legelőkelőbb körök határozottan Ausztria-Magyarország pártján vannak és Szerbia eljárását a legélesebben elítélik.

A szerb hadikészülődések.

Belgrád, március 24. A hadügyminiszteriumban tagadják azokat a nagy katonai előkészületeket, melyeket Szerbia foganatosított és még mindig foganatosít. Tegnap 900 tartalékos vonult be a vidékről Belgrádba. A bosnyák határon nagy számban összegyűlt komitácsi állnak.

Anarchia Szerbiában.

Belgrád, március 24. Az egész országban ijesztő mérvben növekszik az anarchia. A közbiztonság állapota rettenetes. Rablás és gyilkosság napirenden vannak. Mindenféle rablóbandák alakulnak, melyek az általános zűrzavart fosztogatásra használják fel. A lakosság jó-

módu része kezd elmenekülni az országból. A Bulgáriába menő vonatok zsúfolásig megtelnek.

Nagy összeütközés a bolgár és török csapatok közt.

Villongások a határon.

A Sabah egy üszkübi sürgönyt közöl, amely Montenegró szándékait hozza nyilvánosságra. A Sabah azt is közli, hogy helyszíni fölvételeket eszközölő szerb katonatisztek ismételtén a Szandzsák Tashidsa mellett vonultak el, hogy ott felvételeket csináljanak.

A Sabah közli továbbá egy Szalonikiből érkezett jeleatás alapján, hogy török és bolgár határcsapatok között nagy összeütközés volt. A részletek ezideig hiányoznak.

Szaloniki, március 24. Dibrétől két órányira török csapatok albánokkal összeütköztek. A harcban egy hadnagy és 11 legény megsérült. Négy férfi elesett. Az albán lázadókkal a harc még mindig tart. A csapatokat folyton megerősítik.

Konstantinápoly, március 24. A Hukuku Umajla különkiadása a harmadik hadtest parancsnokának a hadügyminiszteriumhoz intézett táviratát közli, amely szerint a dsumabale mellett Aunollah török őrház és a bolgár határ-őrház közötti harc folyik és miután a bolgár lakosság szintén részt vesz azon, a harenak e többi őrházakra való átterjedésétől lehet tartani. A bolgár parancsnok kijelentette, hogy beszünteti a tüzelést, ha a törökök felhagynak a tüzeléssel. A veszteségek eddig jelentéktelenek. A lap hozzáteszi, hogy a II. és III-ik hadtest parancsot kapott gyors intézkedésre.

Az angol közvetítés nem sikerült.

London, márc. 24. Az itteni diplomáciai világban Anglia békeakcióját befejezettnek tekintik.

Ma váltak ismeretessé a meghiusult akció részletei. Anglia bécsi nagykövete szombaton terjesztette Ausztria és Magyarország külügyi hivatala elé Grey Edvárd államtitkár első közvetítő formuláját. Ezt a formulát Ausztria és Magyarország elfogadta.

Oroszország azonban másnap, amint Pétervárot megismertették, messzemenőnek találta és kijelentette, hogy nem járulhat hozzá. Erre Cartwright bécsi angol nagykövet újabb utasításokat kapott és második formulát terjesztett Aehrenthal báró elé. Ezt a formulát, Ausztria és Magyarország nem fogadta el.

Ausztria és Magyarország azt mondta:

Garanciát kívánunk az iránt, hogy a békét és pozíciókat a Balkánon évekre biztosíthassuk. A Grey-féle második formulának oly kiegészítést kívánjuk, amely az általa óhajtott garanciákat magában foglalta volna.

Anglia hozzájárult Ausztria és Magyarország kívánságához, Pétervárot azonban megtagadták a garanciák nyújtását, illetőleg azt, hogy a garanciák érdekében az orosz diplomácia Belgrádban befolyását érvényesítse.

Tegnap londonban már tudta a külügyi hivatal, hogy az angol kabinet akciója befejezettnek tekintendő. Valószínűleg ma már félhivatalosan közölni fogják, hogy az angol közvetítő-akció nem sikerült. Anglia diplomáciája ezek után nem tartja lehetségesnek azt, hogy újabb kísérletre vállalkozhassék.

hamar eltanulta a fogásokat, melyekkel Olaf a dallamokat kiváltotta. Így tanulta meg ő is a hegedülést, anélkül, hogy a hangok után kellett volna tapogatóznia.

Abban az időben oly nagy volt a boldogság a kis erdei házban, hogy nagyobbak már elképzelni se lehetett.

Mikor a gyermekek énekeltek és hegedültek, a szülők szorosán egymáshoz simultak, mintha a dallamoktól táplálkoznék az ő nagy boldogságuk, közös érzelmük. Néha úgy elröpült az idő felettük, hogy Bekkernek csak a késő délutáni órákban jutott eszébe tüzet rakni és a fazekakat a tűzhelyre állítani. Édes merengésükben még az éhségüket is elfelejtették.

Nyáron gyakran turisták is vetődnek a vidékre, mert innen vezet az út a közeli hegy-csucsra; ilyenkor egész társaságok verik fel a csendes boldogságot, akik az utról tudakozódnak, vagy pihenőt tartanak. A kenderszőke fiukat a vendégek becézgették, kényeztették, különösen a szentimentális német nők, kik a természet érdes, rusztikus gyermekeiben különös kedvtelésüket találták. Olykor az anyának is jutott egy kíváncsi tekintet, aki örökös vágyakozó szemével, félig nyitott piros ajkával, mereven alácsüngő karjaival úgy támaszkodott az ajtófélfához, mintha kuszó folyondár volna.

A szemlélő önkéntelenül megérezte, hogy ez az asszony végtelenül boldog, vágyai egymásután teljesülnek. Érzelmében nincs csalódás

és az öregedés kerül, mert meg tudja őrizni virágzó ifjúságát.

A fiuk a ház előtt, a pázsiton heverték. Olaf hegedült, Sigurd énekelt. Előkelő idegenek jöttek, megállottak a gyermekek mögött és figyelték zenélésüket; majd lassan, lábujjhegyen közeledtek, hogy a fiukat ne háborgassák, kik úgy kéjelegtek a dallamokban, hogy se nem láttak, se nem hallottak. Olaf észre se vette, hogy az urak egyike folyton csak az ujjá járását bámulja, mint hajdan a kis Sigurd. Mikor azonban Olaf szünetet tartott, az idegen közelebb lépett hozzá és kivette kezéből a hegedűt; Olaf felsikoltott és csak akkor csendesedett le, mikor látta, hogy nem akarják bántani.

— A hegedűd nagyon le van hangolva, fiul — így szólt az idegen és kísérletet tett a hegedűt felhangolni.

— Ne — ne bántsa! — kiáltotta Olaf. — Azután kinlódhatom vele, míg a régi nótáimat eltalálom rajta.

— Ez a fiu a nagy semmiből váltja ki dallamait! — így szólt az ur a mellette álló nőhöz, mialatt Olafnak visszaadta a hegedűjét.

— Nesze, játszáj még valamit és az öcséd énekeljen hozzá!

A fiuk nem soká kérték magukat, nem is jöttek zavarba és egyik nóta a másikat követte, szilaj, csapongó jókedvvel.

Bekker éppen akkor tért haza feleségével az erdőből, kipirult arccal, ragyogó szemekkel. Az asszony tarka vadvirág-bokrétát tartott a

kezüben. Mikor az idegeneket meglátták, gyorsított léptekkel közeledtek és Bekker már messziről tisztességtudóan megemelte fővegét.

— Kik ezek? — kérdezte az idegen a gyerekektől.

— Apa és anya! — mondta Olaf büszkén, szeretettel.

— Csodálatos két gyermek ez! — folytatta az idegen Bekkerhez fordulva. — Telítve vannak zenével és dallamokkal! Hány évesek most?

Bekker készséggel szolgált felvilágosítással, azután a feleségére nézett, aki kíváncsian figyeit: vajjon mint akarhat az az idegen ur, a gyermekeivel?

— A városba kellene őket küldeni, hogy zenei tudásukat tökéletesítsék.

— Ahhoz több pénz kellene, mint amennyit én keresek. Aztán mit tudnék én a városban csinálni? Majd ha felnőnek, megemberesednek, mehetnek világgá és lehetnek a maguk gazdái!

Az idegen még egy rábeszélési kísérletet tett, de Bekker megmaradt a határozatánál: »Majd ha felnőnek!«

— Akkor kérem, vigyázzon jól a gyermekekre! Nagyon vigyázzon rájuk! Én se feledkezem meg róluk, — ígérem!

— Azután megcirógatta a gyermekek se-lyempuha, szőke fürtjeit és pirosposztag arcukat mely egészen az anyjukra hasonlított.

— Szeretitek ugy-e a zenét, a dallamokat?

— Az egész nap egyebet se teszünk, mint

Első szent áldozási EMLÉKKÉPEK, valamint mindennemű szentképecské

legnagyobb választékban, különféle alakban és legszebb kivitelben magyar, német, vagy tót szöveggel a legjutányosabb árban kaphatók **BUZÁROVITS GUSZTÁV** könyvkereskedésében **Esztergomban.**

Mutatvány képek és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Londonban azt hiszik, hogy Ausztria és Magyarország még néhány napig vár, azután maga fordul Szerbiához. A döntés e hét végére várható.

Az angol diplomácia azt mondja, hogy a béke reménye nagyon megcsappant, de még mindig nem tűnt el egészen. Londonban azt hiszik, hogy Szerbia az utolsó pillanatban mégis le fog szerelni.

A szerb papok szent háborút hirdetnek.

Belgrád, márc. 25. Nisben és Kragujevácban tegnap nagy népgyűlések voltak, amelyek nagy számmal vettek részt a papok és fellebbvalóik engedelmével tisztak is.

A papok tüzes beszédekben hirdették a szent háborút és a többi szónok pártkülönbség nélkül tiltakozott az ellen, hogy a kormány lemondjon a nemzet követeléseiről.

Nisben határozatot hoztak amely így végződik:

— Ha a kormány cserbenhagyja a nép ideáljait, akkor sokkal veszedelmesebb háboruba kergeti az országot, mint a minőre Ausztria-Magyarországgal kerülne a dolog.

Csütörtök lesz a döntő nap.

Tegnap kora délelőtt a képviselőház folyosóján a kormány közvetlen környezetéből a következő információt adták:

— *Forgách* gróf utasítást kapott, hogy ma délelőtt, csütörtökön adja át Belgrádban a monarchia *ultimátumát*.

A képviselők a háborút elkerülhetetlennek mondják és azt hiszik, hogy már szombaton megkezdődnek a hadműveletek.

Németország a francia fenyegetésről.

Berlin, márc. 24. Az itteni hivatalos körök sajnálatul vettek tudomást a Temps cikkéről, amely azzal a fenyegetéssel akar Ausztriára és Magyarországra hatni, hogy Anglia és Fran-

ciaország meg fogják változtatni hangjukat és hogy a bécsi külügyi kormánytól azt a mit ma udvariasan kérnek, követelni fogják, ami az Ausztria és Magyarország által Belgrádba küldendő jegyzék szövegének megváltoztatására vonatkozik. Azt mondják, hogy ha Bécsben ezt absolute nem volnának hajlandók megtenni, akkor ennek a két hatalomnak rá kellene térni egy régebbi javaslatra arra ugyanis, hogy Bécsben és Belgrádban egyidejűleg kijelentsék, hogy az osztrák-magyar-török megegyezési szerződésnek Szerbia által való elismerésével az egész konfliktust elintéztnek kell tekinteni. — Ha Ausztria és Magyarország ezzel nem érné be, akkor előzékenységek hiánya előbb vagy utóbb meg fogja magát bosszulni. Ha a Temps cikke, mondják a berlini hivatalos körök, Fichon francia külügyminiszter fölfogását tükrözteti vissza, akkor a helyzet mindenesetre nagyon megrosszabbodott.

Az itteni fölfogás szerint szó sem lehet arról, hogy Ausztria és Magyarország politikájának világosan meghatározott vonalaitól eltávolozzák. Meghártrálásról nem lehet szó, tehát már előre lehet menni és a hármas szövetségi hatalmak föladata lesz, hogy erre az állapotra berendezkedjenek. Az összes politikai körök általános véleménye az, hogy Ausztria és Magyarország tiszta helyzetet akar; minthogy a dolgok már annyira fejlődtek, hogy a monarchiának döntő lépést kell tennie, mert nem tűrheti, hogy Szerbia akár belülről, akár kívülről folytonosan zavarja s nyugtalanítsa a saját házában. Szerbia vagy barátja lesz ezentúl Ausztriának és Magyarországnak, vagy pedig ellensége lesz; harmadik esetet nem lehet elképzelni. Ausztria és Magyarország egész eljárása, amely minden tekintetben világos, arra céloz, hogy az egyik vagy a másik döntés bekövetkezzék. A monarchia erre ráakarja kényszeríteni Szerbiát, hogy ne legyen többé semmiféle kifogása és ürügye s hogy egészen világosan nyilatkozzék az egyik vagy másik döntés mellett. Ettől a kényszerítő szükségétől nem mentheti meg Szerbiát semmiféle formula. Európa ebben a pillanatban *világhistóriai momentum* előtt áll. A délszláv kérdések nagy részében most kell bekövetkezni a döntésnek

egyik vagy másik irányban. Szerbia szeretné ezeket a kérdéseket oly értelemben megoldani, amely Ausztria és Magyarország érdekeit sérti, csak hogy ehhez nincs elég ereje s ezért fordul a hatalmakhoz segítségért.

Wekerle nyilatkozata a Házban.

A tegnapi országgyűlésen Mezőfi Vilmos a következő interpellációt terjesztette elő:

1. Van-e tudomása a miniszterelnök urnak, hogy a tartalékos katonákat tömegesen szállítja Boszniába, Hercegovinába és Pólába, ami kétségtelenné teszi, hogy a háború kitörése csak rövid napok kérdése lehet?

2. Van-e arról tudomása a miniszterelnök urnak, hogy ezt a háborút Magyarország népe nem óhajtja, hanem az ellen tiltakozik, mert nem akarja fiainak életét, a hazának békéjét és nyugalomát egy hatalmi hóbortért feláldozni?

3. Ha minderről van tudomása, hajlandó-e a miniszterelnök ur a magyar királynak, mint aki az eddigi törvényellenes gyakorlat szerint háború és béke kérdésében végérvényesen dönt, tudtára adni, hogy Magyarország népei arra kéri, hogy a béke mellett döntsön s hajlandó-e a miniszterelnök ur alkotmányos hatalmát és betolyását oly irányban érvényesíteni, hogy a háború elkerültesse és a béke, amelyre az országnak égető szüksége van, biztosítsa?

Végül, hajlandó-e a miniszterelnök ur gondoskodni arról, hogy a behívott családfelelő tartalékosok családjai, állami eszközök igénybevételével az anyagi inségtől és nyomorúságtól haladéktalanul megvédessenek, illetőleg megélhetésükről gondoskodás történjék?

Wekerle válasza Mezőfi interpellációjára.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Azért szólok fel, mert nem szeretem, hogy az a tel-szólalás, amely t. képviselőtársam részéről itt elhangzott és amelyet ő úgy szándékozott feltüntetni, mintha az visszhangja lenne akár ezen Ház, akár Magyarország közvéleményének, itt megjegyzés nélkül hangozhassék el. (Élénk helyeslés, felkiáltások a baloldalon, halljuk, halljuk) Én azt hiszem t. képviselőház, hogy azon a

hegedülünk és énekeltünk! — mondta szegyenkezve a kis Sigurd, mialatt bátyja háta mögé igyekezett rejtőzni.

— Ugy bizony, az egész istenadta napon, mindég csak énekelték, hegedülnek és azt olyan jó, olyan szép hallgatni, — mondta öntelt büszkeséggel az anya, szép nagy szeméit az urára függesztve.

— A jövő évben ismét felkeresem magukat! Ezzel bucsuzott az idegen és utra kelt az egész társasággal, de utközben még néhányszor visszafordult és szeretetteljes bucsut integetett kezeivel a fiuknak.

Mikor már a tél közepére értek, egy napon nagy széles teherkocsi állott meg a ház előtt és a rajta ülő emberek egyike, bekiáltott a házba:

— Hé, Bekker! zongorát hoztam maguknak! Nem is tudtam, hogy maguk ilyen nagy urak lettek!

Bekker nem csodálkozott, mert a néhány nap előtt kapott levél már előre bejelentette a hangszer érkezését. A levél így hangzott: »A gyermekeknek küldöm, hogy olyan szorgalmasan játszanak rajta, mint a hegedűn. Jó volna, ha az iskolamester kioktatná őket a kéz tartására; de egyébként semmi; ne erőszakolja őket, inkább semmit se tanítson, sem hogy elrontsa természetes képességeiket.

A levél biztosan attól az uról jött, aki a nyáron itt járt. Bekker bevitte a zongorát a házba, de az iskolamestert nem értesítette. Magán kívül más férfit nem tűrt meg a házában.

A fiuk boldogsága most már teljes lett. Olaf nagyon megszerette a zongorát, melyből annyiféle hangot lehetett kicsalni az ujjak különösebb megerőltetése nélkül. Sigurd pedig megmaradt a régi hegedűnél és folyton igyekezett azokat a hangokat fogni, melyeket a

bátyja a zongorán megütött. Így muzsikáltak a gyermekek minden szabad idejükben; és minél határozottabban, minél szebben bontakoztak ki kezeik alatt a dallamok, annál nagyobb figyelemmel, élvezettel, tágranyított szemekkel, félig fésző ajakkal, hallgatta az édes anyjuk mohó lelki gyönyörrel, mintha a fiuk megsejtették volna az anyjuk lelkében hullámzó vágyakat és érzelmeket.

Néha-néha felemelték tekintetüket az anyjukhoz, kinek ajkai körül boldog mosoly játszadozott . . . vagy integettek felé, mintha azt moudanák: »ugye milyen szép? Most bátran játszunk, mert nincs kiől félnünk.« Az anya pedig úgy érezte mintha ezek a gyönyörű hullámzó dallamok valamitől megfosztának . . . mintha a régi vágyak, sejtelmek, epedések lassan-lassan elhalnának, eltompulnának lelkében . . . és ez mély szomorúsággal töltötte el . . . ilyenkor lázas tekintetével a férjét kereste és ha otthon találta, görcsösen nyakába kapaszkodott, mint a megriasztott őzike, vagy a megfélemitett gyermek.

Az idegen ur beváltotta ígérését és a következő nyáron csakugyan megérkezett másik két ural, kiknek a vadonban felfedezett »csodagyermekeket« bemutatatta. Az egész uri társaság csodálkozva hallgatta a fiuk játékát és egyetértelműleg megállapodtak abban, hogy a városba kell őket küldeni, hol szerencsésüket és jövőjüket megalapíthassák. És sajátságos: az anya nem ellenkezett . . . Megcírógatta a fiuk szőke haját és csak annyit mondott: »Ha boldogságuk ettől függ — nem bánom!«

Bekker már okosabb és óvatosabb volt; biztosítékot kért, hogy a fiuknak a városban semmi bajuk se esik. Miután ezt megkapta, ő is belenyugodott és nagy bucsuzkodások után megváltak a gyermekektől . . .

De valahányszor Bekker a városból haza-

tért, a felesége a nyakába borulva, keservesen zokogott . . . Még sohase látta, sohase hallotta felesége sirását; megdöbbsent tehát és aggódva kérdezte: visszahozza-e a gyerekeket?

Az asszony rámeresztette harmatos szemét.

— Ne, — ne tarts rosszak! Nem a gyerekeket siratom! Elszakadtak, elröpültek szárnyaim alól, mint a nőtta, mely a levegőben eloszlik, elpárolog. Örömmömben sírok, hogy azok a szép, gyönyörű dallamok, most mind a lelkemben visszhangzanak . . . Nem tudom megmagyarázni . . . nem tudom szavakban elmondani . . . de úgy érzem, hogy ami eddig körülöttem hangzott . . . elfojtotta bennem a régi dalokat . . . A gyerekek vágyait, sejtelmüket . . . a lelküket dallamokban öntik ki . . . de én . . .

Ezzel a férje nyakába ugrott és örült, vad szenvedélyvel csókolgatta . . .

És Bekker úgy érezte, mintha megérténé.

— Csak mi ketten . . . így kettesben vagyunk és lehetünk boldogok . . . Amit te érzel, az az enyém, az vagyok. Ami a gyermekeknél dallammá válik, nálad csendes érzelem marad . . . de azért mégis csak tőled örökölték . . . te adtad nekik . . . a szíved vérvél . . .

Ugy érezte, hogy ez az asszony, ez a gyöngye teremtés egyszer majd az ő karjaiban leheli ki lelkét . . . mint egy édes dallam, mely lágy hurból fakad és tova repül, halkán — simán, de soha el nem enyészik, mert belevegyül a nagy mindenségbe, a végtelenbe és ott hangzik, ott él tovább, mint — az örök dal . . .

hangon, amelyet a képviselő ur használt, talán az általa említett asszonyi gyűléseken lehet beszélni, de közgyűléseket ilyen hangon tárgyalni nem lehet (Élénk helyeslés a jobb és baloldalon) és azért bocsánatot kérek, ha röviden csak annak megjegyzésére szorítkozom, (Halljuk, halljuk) hogy ami a békét illeti, mi mindent elkövetünk arra nézve, hogy a béke áldásai megőrzésnek. (Helyeslés.)

Harci kedvvel semminemű akcióba nem mentünk sőt azt merem mondani, hogy békés indulatainkat egész oly határig tanusítottuk, (igaz ugy van), amely határon túl érdekeinknek és nem méltóságunknak, de önértékünknek sérelme nélkül (igaz ugy van, taps) nem mehetünk. Midőn azt állítom, hogy ezen békés intencióra a végletekig menő tanubizonyosságát adtuk s ma is az által vagyunk meg áthatva, egyben azt is állíthatom, hogy csak éppen ezen utolsó érd-keknek és magának a békének a rovására cselekedtem volna ha ebben az ügyben minduntalan nyilatkozatokba bocsátkoznék. (Igaz ugy van, helyeslés.) Felszólalok most azért a képviselőház, hogy akkor, ha komoly pillanatok következnek be, tiltakozzam azon hang ellen, amely a kishitűség látszatát kelti, (igaz ugy van, élénk taps), amely azt mutatna, mintha itt bárki is félne, rettegne a háborútól. (Élénk taps) Mi mindent elkövetünk a béke megőrzése érdekében, de hogy ha ebbeli becsületes törekvéseink eredményre nem vezetnének és ha kénytelenség utalna bennünket a harc terére, akkor engedelmet kérek, nem az a hang fog itt dominálni (igaz ugy van taps), akkor mindenkitől követeljük azt és a képviselő úrtól is megköveteljük (igaz ugy van), hogy ott ahol a nemzet erejének a maga egész súlyával kell fellépnie, annak súlyát és hatását csökkenteni ne igyekezzenek. (Igaz ugy van, taps.)

Tiszelt képviselőház! Ezzel végeztem volna a felszólaló képviselő ur interpellációjával, (helyeslés.) végeztem volna azért, mert úgy tudom, hogy a másik kérdésre nézve is, t. i. a tartarok családjának ellátására nézve is van még egy interpelláció bejegyzve, amelynek előterjesztése után fogok nyilatkozni arra nézve, hogy mit szándékozik tenni a kormány e tekintetben; hanem felszólalok Mezőfi képviselő úrral végezve azért, hogy a képviselőház előtt felemlítem azt, hogy én külpolitikánk kardinalis alapelveire nézve többszörösen nyilatkoztam már. (Igaz ugy van!) Nyilatkoztam itt a Házban egyszer Rakovszky Béla t. képviselő úrral interpellációjára alkalmából, (Igaz ugy van!) nyilatkoztam a függetlenségi pártkörben is, (Igaz ugy van!) mert nem fogadhatom el azt a telet, hogy én csak a Házban hozhassam nyilvánosságra a kormány álláspontját. (Igaz, ugy van!) Méltóztassék megnézni a külállamok példáját, azok is mellettem bizonyítanak. Bizottságokban és más nyilvános alkalmakkor is tájékoztathatom a közvéleményt. (Igaz, ugy van!) És nyilatkoztam harmadszor és végül a főrendiházban; nyilatkoztam azokra az alapvető tételekre nézve, amelyek a mi külpolitikánknak az akut kérdésekben sarkalatos elveit képezik és amelyekhez ma is ragaszkodunk.

Az iránt is nyilatkoztam, hogy ami a bosznia és hercegovina feletti szuverenitás jogát illeti a a török birodalommal erre nézve meggyezésre jutottunk és így ezt a kérdést materialiter tisztázottnak kell tekintenünk. (Ugy van) Nyilatkoztam arra nézve is, hogy Szerbiával éppen a kérdésre nézve olyan differenciák merültek fel, mely differenciák tekintetében Szerbiának eddigi magatartását részünktől elfogadhatónak nem tartjuk és hogy éppen most jelentem ki, éppen most folynak a végső kísérletek arra nézve, hogy ezen magatartás tekintetében képesek leszünk-e úgy irányítani politikánkat, hogy az a béke keretében mozogjon.

Ilyen körülmények között én bővebb nyilatkozatokat tenni megengedhetetlennek tartom de kijelentem a t. képviselőház előtt, hogy a legközelebbi napokban alkalom fogok magamnak venni arra, hogy a külpolitikai helyzet tekintetében a képviselőházat közelebről tájékoztassam (Hosszantartó helyeslés)

Apponyi nyilatkozik a helyzetről.

Egy Rómából érkezett távirat szerint a »Giornale D'Italia« egyik munkatársa gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszterhez kérdést intézett az iránt, hogy mi véleményével van a helyzetről:

— A helyzet nagyon komoly — mondotta Apponyi — egyik pillanattól a másikig kitörhet a tűz, a melyet nekünk el kell háritanunk. Tudni kell, hogy mi a békét óhajtjuk és arra igyekszünk, hogy fönntartsuk azt, de már nem nézhetjük, hogy valamelyik hatalom, akár kicsi, akár nagy, a mi belső politikánkba beleavatkozzon. Mi már nagy türelmünkről adtuk tanubizonyosságot. Szerbiának az utolsó hónapokban tanusított magatartása olyan kihívó volt, hogy mi, ha akarunk, a háborúra nem egy okot találunk volna.

Az újságíró egy megjegyzésére a miniszter ezeket mondta:

— Szerbiának a nyilatkozata, hogy a nagyhatalmak elhatározását elfogadja, nem eléggé világos. Mi nem elégszünk meg vele, mert kétértelmű formula, a melynek talán van egy hátsó gondolata. Jogunkban áll világos deklarációt követelni és kérni azt, hogy a szavakat tettek kövessék. Egy egész hadsereget nem tarthatunk mozgósított állapotban addig, azért, mert egy kis államnak jól esik fölemelni szavát és mert valamelyik hatalom őt erre ösztökéli. Akarjuk, hogy Szerbia nyíltan kijelentse, hogy Boszniának autonómiájára vonatkozó minden követeléséről lemond és hogy kijelentse, hogy semmi joga akár egy kérést, akár egy szót is, a két ország politikai alkotmányáról szólni. Követeljük, hogy Szerbia szereljen le és a mikor így járunk el, akkor ez európai béke érdekében cselekszünk.

Bécs, márc. 24. A meghiusult angol közvetítés után a bécsi külügyi hivatal újabb jegyzéket fog küldeni, ennek tartalma észre fogja téríteni Szerbiát és rátér a kiegyezés útjára. A szerbek által adandó válasza a külügyi hivatal nem fog sürgős választ adni. Tehát még pár napig csendességről lehet szó.

Zimony, márc. 24. A zimonyi hidat tegnap halászházba oltozott szerbek feiakarták robbantani. Az áthalászok szándékát telfedezték és az őt álló katonák rájuk lőttek. A halászok elmenekültek és a lövéseket nem viszonozták. A finácok parancsot kaptak, hogy támadások esetén csakis akkor használják fegyvereiket, ha a támadók is használják.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 24.

Elnök *Justh Gyula.*

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után az interpellációs könyvbe bejegyzett interpellációkat olvasták fel. *Mezőfi Vilmos* és *Sümegei Vilmos* jegyezték be újabb interpellációkat.

A *pezsöny*—bécsi villamosra vonatkozó javaslatot harmadszori olvasása után is elfogadta a Ház.

A kongrua.

A napirendre tűzött kongrua-javaslatot tárgyalta ezután, amelyről először *Artim*

Mihály szólalt fel. A gazdag egyház szegény papjairól beszél mindenek előtt. A fizetésük nagyon gyenge, gyengébb, mint a tanítók fizetése. Elismeréssel emlékezik meg *Apponyi Albert*ről, kiről hiszi, hogy a legnagyobb jóindulattal viseltetik a lelkészek ügye irányában mégis föltötte üdvösnek és kívánatosnak találja, ha az állam módot nyujtana arra nézve, hogy a kongrua kiegészítés emelkednék. Az államnak kellene fizetni a közalapítványi igazgatót s azokat a hivatalnokokat, kiket nem az alpból fizetnek. A javaslatot különben elfogadja.

Nagy György a református segédlelkészek kongruájának emeléséről, a hazaellenes nemzetiségi papokkal szemben a megtorló intézkedések szigorítását sürgeti. A kongrua elvonását nem bízná a mindenkori miniszter tetszésére, hanem imperative kimondatná a törvényben. A székelyföldön divatos keperendszer megszüntetése sem halasztható tovább.

Csernoch püspök beszéde.

Csernoch János általánosságban nagy elismeréssel szól a javaslat intencióiról, legfeljebb a részletekkel szemben vannak kisebb kifogásai. Szerette volna a fizetésrendezést a hitoktatókra és tanárookra is kiterjeszteni. Helyesli azt az intézkedést, hogy a magyarul nem tudó lelkésztől elvonják a kongruát, de hangoztatni kívánja, hogy ilyen r. k. lelkész nincs és nem is lesz s így a javaslatnak ez a feltevése némileg sértő feltételezés a hazafias katolikus egyházzal szemben. Az a körülmény, hogy a javaslat egységesen rendezi a római és görög kath. lelkészek jövedelmét, hazafias célt szolgál, mert a két egyházat így erősebb érdekfűzősséggel fűzi össze.

Lukács Lászlóval szemben nem ismer el kívánatos megoldásnak a szabad egyház és szabad állam elvét. E kettőnek közös érdekei vannak s így karöltve kell működniök. Azokért a hazafias és etikai elvekért, melyek a javaslat alapját adják, örömmel üdvözli a minisztert s a javaslatot elfogadja. (Helyeslés és éljenzés.)

Gyarmati Dezső a lelkészek fizetésének javítását a nagy jövedelmű egyházmegyékre kívánja róni.

Ballagi Aladár a javaslatot elfogadja. Ezután áttértek az interpellációkra.

A képviselőház és a háború. A képviselőház két napra el fogják napolni. A háború kitörése után azonban azonnal összeül a Ház, mert a háború ügyének intézésénél felhatalmazásokra lesz szükség. A miniszterelnök a felhatalmazásra vonatkozó javaslatokat a háború kitörése után azonnal a Ház elé fogja terjeszteni.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Március 26. A szépművészeti és közlekedési szakbizottság ülése, d. u. 3 órakor.

Március 26—27. A jogügyi szakbizottság ülése a városházán, d. u. 3 órakor.

Március 28. A Biharmegyei Kaszinó közgyűlése.

Március 29. és 31. Utimesteri vizsga az államépítészeti hivatalnál.

Március 30. Helyszíni tárgyalás a harmadik vashid ügyében.

Ápr. 1. A kath. kör börtön estéje d. u. 6 órakor a jogakadémian.

Április 3. Geyer Stefi hangversenye a Csarnokban.

Ápr. 15. A kath. kör hangversenye d. u. 6 órakor a főgymnáziumban.

* **Gyümölosoltó Boldogasszony.** A kath. egyház mely tiszteletét a Boldogságos Szűz iránt aligha jellemzi valami jobban, mint az, hogy majd minden hónapban szentel egy

ünnepet Mária tiszteletére. Ilyen ünnepet til ma is a katolikus világ, melynek a poétikus gyümölcösoltó Boldogasszony nevét adta. A föld kezd ébredezni téli dermedtségéből, a fák rügyeznek, a vetés kibúvik a földből, az égbolt derűssé lesz s a mezei munkák megkezdődnek. Az ébredésnél a megváltásnak kezdetét ulti az egyház e napon, melyet az angyali üdvözet emlékezetének szentel. Az ünnep alkalmából az összes római katolikus templomokban ünnepi istentiszteletek lesznek a szokott időben.

* Telefon a katonaiügyszályban.

A mostani háborus készülődésnél a katonai hatóságok, a hadkiegészítő parancsnokság sűrűn érintkeztek a városi katonaiügyszályal s nagyon is szükségét érezték a telefont. A városi tanács ezen a hiányon akként segített, hogy a közigazgatási kiadóban levő telefont átszereltette a katonaiügyszályba. Ezentúl tehát közvetlenül lehet telefonon beszélni Nagyváradi város katonaiügyszályával.

* **A dispensaire segélye.** A belügyminiszter a nagyváradi tüdőbetegek rendelő intézete részére a folyó évben 7000 korona államségélyt engedélyezett s csak így volt fenntartható ez az intézmény. Dr. Grósz Menyhért igazgató- orvos megkeresése alapján a városi tanács átír a közigazgatási bizottsághoz, az iránt, hogy intézzen előterjesztést a belügyminiszterhez a 7000 korona összegnek a jövő évre is megadása, illetve 14000 koronára való felemelése iránt. Ha a miniszter a jövő évre nem engedélyezné az államségélyt, a rendelő intézet nem volna fenntartható.

* **Hogy néznek ki az utcák?** Most, ahogy a tavasz eltüntette az utcákról a jégdombokat, látszik mindentel, hogy az utcák kocsiutai milyen elhagyatott állapotban vannak. Még szembeötlőbb most ez az állapot, az aszfalt-járdák mellett. A többi között a nagyforgalmu Csengery-utca kocsiutja olyan, mint a járhatatlanságáról bíres kutyakieli ut. Telve van sárral, de a mi még ennél is rosszabb, a nagy gödrök és kátyúk miatt alig lehet közlekedni. Különösen az utca keleti vége van teljesen összerongálva. Ugyanezen utca elején a gyulai kenyérsütőde tette tönkre nemcsak a kocsiutat, hanem az aszfalt-járdát is. Ezenkívül közegészségügyi szempontból is tőrhetetlen állapotokat látunk azóta itt, amióta a kenyérgyár működik. A kovászle állandóan kifolyik az utcára. — Eddig még csak tőrhető volt, mert a hidegben nem terjesztett büzt, de ha bejön a meleg, az egész környéket ellepi a szhadt folyadék büze. Ezekhez az állapotokhoz talán a hatóságnak is volna némi köze. A legyelmét most felhívjuk rá, majd elvállik, hogy minő intézkedéseket tesz a közönség érdekében.

* **A Breider-ház áldozatainak temetési költsége.** A Breider-ház összeomlása alkalmával elhalt 13 szegény munkás közül 12 eltemetését Nagyváradi városa eszközölte, míg a 13-ik szerencsédén áldozat eltemetéséről a családja gondoskodott. A 12 munkás temetéseért Nagyváradi városa 1089 koronát fizetett ki a Weiszlovits cégnek, de viszont az összeg megtérítéseért pert indított Breider Ármán háztulajdonos ellen. A per folyamán Breider Ármán megtagadta az összeg fizetését, azt állítván, hogy Nagyváradi város tanácsa a város halottainak jeientette ki a szerencsétlen áldozatokat, de közben is felvette a városi pénztár a keleti betegsegélyző pénztártól az elpusztult munkások után járó temetési költséget. Dr. Thury László városi főügyész előterjesztést tett most a tanácshoz, hogy a Breider Ármán ellen indított pert szüntesse be a város. A tanács a főügyész előterjesztése alapján a pert beszüntette. Kitént ugyanis, hogy a per tévesen lett megindítva a temetési költségekért, mert a rokonok eltakarításánál felmerült mini-

egy 1000 korona megfizetése iránt van követelése a városnak Breideren s ezzel zavarták össze a temetési költséget. A romok eltakarításánál felmerült költség megfizetésének kérdése most van elbírálás alatt a közigazgatási bíróságnál.

* A közlekedési szakbizottság ülése.

Nagyváradi város szépművészeti és közlekedési szakbizottsága holnap március hó 26-ik napján délután 3 órakor a városház bizottsági termében ülést tart, amelyen a következő ügyek kerülnek tárgyalásra: 1. A városi mérnöki hivatal előterjesztése a Szent László-tér s ebbe burkoló utcák rendezése ügyében. 2. A városi mérnöki hivatal előterjesztése a munkáslakások névelének kijelölése tárgyában. 3. Sztarill Ferenc kérvénye az Emke előtti kiülőhely megnyújtása iránt. 4. Haraszti Károly kérvénye a »Fekete Sas« kávéház előtt kiülőhely engedélyezése iránt. 5. A ryári szinkör környékén építendő kioszk ügyében vélemény. 6. Kovács örökösök kérvénye a Szent László-téren áruháódé engedélyezése iránt.

* Kornfeld Zsigmond meghalt.

Tegnap hajnali három órakor, Bajza-utcai lakásán meghalt báró Kornfeld Zsigmond főrend, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatója, a magyar pénzügyi élet első vezére, akit a tőzsde tanács tegnap választott újból elnökének. Halála az egész országot szólítja gyászba s nemcsak azokat, akik közvetlen közelében éltek s nemcsak azokat, akik benne közvetlen jötevéjüket siratják. Életének rövid foglalata ez. Kornfeld Zsigmond, a Magyar Általános Hitelbank igazgatója, született Jenikuban (Csehország) 1852 március 27-én. Iskolai tanulmányainak befejezte után Thorsch M. Fiai és Wahrmann és Fia bankházaiban működött Prágában, Bécsben és már 20 éves korában mint a Böhmischer Bankverren igazgatója és rövid idő múlva mint a szab. osztrák kereskedelmi és iparhitelintézet prágai főintézetének igazgatója tűnik ki. 1878-ban az első magyar pénzügyintézet, a Magyar Általános Hitelbank hívta meg igazgatójaul. Erdemeinek elismerésül a király 1890 ben a III. oszt. vaskoronarenddel, 1893-ban a II. oszt. vaskoronarenddel tüntette ki. Követte ezt a kitüntetését nemsokára Kornfeld kinevezése főrenddé s alig néhány hét előtt kapta a magyar báróságot. Kornfeld Zsigmond halálának híre reggel már szerte terjedt a fővárosban. A temetés pénteken délelőtt 10 órakor lesz.

* **Az osztályorsójáték huzása.** Az osztályorsójáték tegnapi huzásán a következő nagyobb nyeremények lettek kihuzva:

25.000 koronát nyert: 115700.
20.000 koronát nyert: 84126.
10.000 koronát nyert: 80254.
5000 koronát nyertek: 4559 26471 55876 118025.
2000 koronát nyertek: 7255 10910 11764 11567 16339 17243 17344 24453 26793 26826 28599 31000 34304 34956 38753 40629 50939 51583 57780 58385 66887 68480 69072 72334 88055 95099 118211.
1000 koronát nyertek: 2336 4232 4415 5154 6884 7756 8374 8923 13517 17633 17578 21503 21734 23131 25669 28420 29695 30753 34321 35427 36902 42671 43910 43968 48169 49420 49625 61566 63326 64614 65304 66441 66490 68449 69051 77401 80672 83753 95419 103382 104434 105402 105693 107221 107636 109731 108379 111057 112103 117186 119721 122252.

A többi kihuzott számok 500 és 200 koronát nyertek.

Istvánffy Gyula tárlata.

A »Fekete Sas« épületében tegnap rendezte be a Wikus-cukrászdával szemben lévő helyiséget Istvánffy Gyula festőművész. Délután már a képeket az újságírók megtekintették s így a mai megnyitóra némi tájékoztatással is lehet szolgálni a kiállításról.

A kiállítás arányai az első tekintetre nem oly szembeütőek. A helységbe belépve, úgy érzi az ember magát, mintha kedves regéő tündérek szólítanak meg s vinnék magukkal a napsugaras tavaszi fényből, a nyár tomboló viharán keresztül ezüstös folyókák mellett, messze az édes nyaföldőre a természet lüktető életén keresztül a csendes novemberi pihenés melanholikus hangulatába, vagy a leveleit hullató szomorú fűz takarta temető néma sirkeresztei közé, ahol elmúl minden.

Nem képkiallítás az, hanem apró költemények, melyekből megszólt bennünket a természet szépsége s örül a lelkünk a sok tisztaságon. A képkiallítás minden képén a természet poézisa van, ezt lopta meg Istvánffy és adja vissza nekünk az ő egészséges felfogásában, eredetiségében. Nem azt akarjuk ezzel mondan, mintha Istvánffy Gyula volna egyedül jeles tájképfestő, hanem azt, amit már előttünk a fővárosi kritikusok is elismertek és hangoztatnak, hogy oly bájjal, kedvességgel és lélekkel kevesen festettek tájképet, mint Istvánffy.

Ez igen könnyen érthető is, ha a művész lelkébe látunk egy pillanatra s megismerjük az ő rajongó szeretetét a természethez való ragaszkodását. A természet millió és millió változásai, szépségei mind megragadják az ő lelkét és ő meglátja a vésterhes felhők közelében, a természet novemberi aggonizálásában, a lucskos tavaszi olvadásban is a szépet ami a léleknek tetszetes és élénk tárja üdén úgy, amint csak egy költő, vagy egy igazi festő láthat. Nem mesterember Istvánffy, aki lekopirozza a nap piros sugarát az alkonyban csillogó vizre, vagy geometriai pontossággal adja vissza a temető dűlledező keresztjének kopott, mohos színét, megtudja látni azt, amit meg kell látni a népetkeresőnek és viszont el tudja hagyni a diszharmoniat, ami bántó és sértő.

Az ő képei nem élettelen fényképek. Ott van az élet a legkisebb esztetvónásaiban is és ez az élet nem szürkeség sem nem banálítás, hanem tetszetős hangulat, amin szívesen pihen meg az ember szeme és szívesen adja magát oda a képnek, mert ez jól esik.

Külön-külön foglalkozni nem lehet az ő képeivel, részint azért mert 200 darabnál több képet állított ki a művész, részint pedig azért mert minden képről lehetne írni egy-egy rajtot. Istvánffyt a festők poetájának nevezik, az ő költeményeiből, melyekben a természetes élet van visszaadva, egy-kettőt kivesszünk s ezekről röviden szólunk.

Vihar előtt. Érett buzavetés áll előttünk. A kaszára vár. Aranysárga színén a lemenő napsugarának utolsó csókját látjuk, mintha bucsucsök volna ez. Az ellenkező oldalon sötét szürke fellegek tömörülve véstjőslón kapaszkodnak az égbe s szinte érezni lehet pusztító leheletét, amittől mélyen hajlanak meg az érett buzafejek. Szeretné az ember látni ennek a pillanatnyi hangulata a folytatását.

Késő november. Ügyesen van megválasztva a modell. A letarolt földről az élet mindjobban húzódik összebb míg megállapodik egy rövid időre egy faluvégi oláhház környékén. A fák alatt kopott rongyos sárga falevelek, a háztetőn a füsttől teketére változott szalmából csomók nyulnak s megigazitásra várnak. Az állatok egy kopasz fa körül összedugott fejfel alusznak s mellettük a pásztor. Még nap sincsen az égen az is el van bujva szürke takaróba. Almos minden és pihenni vágyik.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtökön délután: Forradalmi nász, este: Erdészleány.

Péntek: Hódító keringő, új operett.

Szombat: Hódító keringő.

Vasárnap délután: Izrael, este: Hódító keringő.

A mai két előadás Ma, csütörtökön két előadást tart a színház; délután a Forradalmi nász és este az Erdészleány kerülnek előadásra. A Forradalmi nász most is, mint eddig, méltán számít arra, hogy nagy érdeklődést keltsen. A főbb szerepeket Tóth Elek, Bereghy Sándor és E. Kovács Mariika játsszák a darabban. Este az Erdészleány pajkos muzsikája csendül föl és megjelenik a közönség kedvenc özikéje. Dósy Nuszi és Batizfalvy Elza játsszák a bájos operett főbb szerepeit, állandó ünnepléstől kísérve. Mindkét előadásra már a jegyek nagyrészt el-
togytak.

EGYESÜLETEK.

(A Szigligeti Társaság felolvasó ülése. A Szigligeti Társaság f. hó 28-án d. e. 11 órakor tartja szokásos évi Szigligeti ünnepélyét a jogakadémia dísztermében, a következő műsorral: 1. Elnöki megnyitó. Tartja Rádli Ödön elnök. 2. Néhai Rácz Mihály volt rendszertanár költeményeiből néhányat felolvas Angyal Ilka, a Szigligeti színház művésznője. 3. Ravenna utirajz, irta és felolvassa Kőszeghy József rendszertanár. 4. Primaveta, rajz, irta Ritoók Emma rendszertanár. A felolvasó ülésre a Társaság külön meghívókat nem bocsát ki, de az érdeklődőket szívesen látja.

TÁVIRATOK.

György trónörökös legújabb botránya.

Zimony, márc. 24. György szerb trónörökös botrányával, melyet az egész kultur világ elítél és a melynek Kolakovics István a trónörökös komornyikja életével adózott. Csütörtökön ugyanis György trónörökös amikor sétalovaglásra akart menni ruháit kérte. Amikor felöltözött s a kabátját Kolakovics Györgynek feladta, a trónörökös oly dühbe jött, hogy a szerencsétlen emberre támadt s azt csizmájával gyomron rugta.

A trónörökös sarkantyuja a komornyik gyomrába furdott s oly erős sérülést okozott, hogy Kolakovics belehalt. A gyilkosságról az egész Belgrád beszél, azonban az ottani rendőrség nem vesz tudomást a történetekről.

Igazságszolgáltatás.

Véres tüntetés egy választáson.

A nagyváradi tábla döntése.

Az 1906 évi választási események egyes véres mozzanatait még mindig foglalkoztatják a bíróságokat. Sőt egy részükben a bíróságok még most is bizonyítékokat szereznek be s így az ügyek végleges elintézése jó ideig fog megvárakozni. Tegnap a nagyváradi királyi táblán a *Kavasszinci* kerület választási ügye nyert befejezést. A választás 1906. április 23-án volt ott megtartva. A függetlenségi párt jelöltje

Gabányi Miklós volt, akivel szemben a román nemzetiségiek *Pop. Csicsó* Istvánt jelölték. A választást megelőzőleg a kerületben a román agitátorok oly heves izgatást végeztek, hogy előre látható volt, miszerint a választás nem fog simán lefolyni. Amitől féltek az be is következett. Gabányi Miklós megjelent Kovasszincán és ott a programbeszédét akarta elmondani. A jelölt alig kezdett bele a városbáza előtt felállított podiumon, beszédébe amikor a román izgatók közbeavatkozással kezdték zavarni a jelöltet. Gabányi azonban nem engedte zavartatni magát és tovább folytatta beszédét.

A román izgatók erre nagy lármát csaptak s a tömegben elszeledve, minden oldalról kiáztatták a szónokló felét.

— Üssétek le a magyarokat!

— Nem kell magyar jelölt!

A lázító szavak után a románok követek sztek elő s azzal kezdték dobálni a magyarokat, akik a csendőrség védelme alatt egy ideig állották a támadást, de nem akarván az ügyet még jobban elmérgesíteni, visszavonultak a község házába. A felzúgott románok megtámadták a község házat is, mire a csendőrök közbe léptek. A fanatizált tömeg erre a csendőrökre rontott és csak akkor tutott szét, amikor a csendőrmester tüzre vezényelt.

Az izgatók között ott volt Kurc János görög keleti lelkész is. Az ügyesség megindította az eljárást az izgatók ellen. Tizenhárom ember ellen volt folyamatban a vizsgálata. Az aradi törvényszék 1907. február havában tárgyalta az ügyet és akkor a vádlottak közül nyolcat el is ítél.

Kurc János, Kurc Aurél, Tudor Tóder, Tudor Vaszali izgatás miatt 3 havi államfogházatot kaptak. Vurván Mihály, Kapucán József, Cigán Virgél, Flore György 4-4 havi fogházbüntetést kaptak magánosok elleni támadás miatt.

A törvényszék ezenkívül elmarasztalta a vádlottakat 7000 korona költség megfizetésében és még 100-200 korona pénzbüntetésben is.

A vádlottak az ítélet ellen telebbezték és így az ügy a nagyváradi királyi tábla elé került. A királyi tábla két napi tárgyalás után tegnap meghozta az ítéletet. — A tárgyaláson Molnár Géza kuriai bíró elnöklelt alatt Harmathy Károly, Sereghy Mihály, Böhm Jenő táblabírák és Szathmáry Mihály jegyző képezték a bírói tanácsot. A vádat *Kurovszky* Ferenc főügyész helyettes képviselte. A védeimet Pop Csicsó István maga látta el.

A királyi tábla az előterjesztett bizonyítékok alapján nem látta bebizonyosodni azt, hogy az elítélt nyolc ember is ott lett volna a verkedők illetve izgatók között és így *felmentette őket.*

KÖZGAZDASÁGI.

= Pénzüntézetek központi bankja.

Az a mérleg, amelyet a magyar pénzüntézetek központi hitelbankja terjesztett vasárnapon megtartott közgyűlése elé, az intézet örvendetes gyarapodásáról ad újabb bizonyítást. Hogy a vállalatnak öt milliós részvénytőkéje mennyire hasznos befektetés, bizonyítja az, hogy az intézet, befejezven alapítása harmadik évét, a most esedékes 3-ik részvénytőkéjét a mai naptól 40 koronával váltja be. A közgyűlést Zádor Lajos kir. tanácsos, a debreczeni első takarékpénztár vezérigazgatója nyitotta meg, konstatálván, hogy a közgyűlésre 136 részvényes 2295 db részvényt tett le és hogy maiban a közgyűlésen 53 részvényes jelent meg 1885 darab részvény képviselőtében. A jegyzőkönyv hitelesítésével megbizta Bleszl Ferenc és Kálmán Miklós igazgatókat, míg az esetleges szavazatszedésre Jánigá János dr., Kégl János dr. és Molnár Antal igazgatókat kéri fel. Az igazgatóság jelentését a közgyűlés egyhangú helyesléssel vette tudomásul.

Ezután Kégl János dr., a Monori Kertületi Takarékpénztár igazgatója méltatta azokat az eredményeket, amelyeket az intézet az elmúlt esztendőben ért el.

A közgyűlési napirend utolsó pontjai az igazgatóság, felügyelő bizottság és választmányok megválasztása volt. Nagyváradól az igazgatóságba: Hovayai Géza dr. a Nagyvárad-i Takarékpénztár vezérigazgatója, választották be.

A gabonatözsde határidői

— Délután 4 órakor. —

Budapest, márc 23

Búza május	50 kilogrammonként	11.60
Búza okt.	— — —	10.38
Búza májusra	— — —	8.96
Zab májusra	— — —	— —
Zab okt.	— — —	7.04
Tengeri máj. 1908.	— — —	6.85
Tengeri jul.	— — —	6.89

Értéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, márc 23

Osztrák hitelrészvény	— —	681.26
Magyar hitelrészvény	— —	748.—
Leszámítoló bank	— —	743.76
Rumamurányi	— —	561.60
Osztrák-m. államvasuti részv.	— —	522.26
Közúti vasut	— —	552.—
Városi villamos vasut	— —	269.—

REGÉNYCSARNOK.

FALUSI TÖRTÉNET.

VIG REGÉNY.

Irta: Faragó Béla.

(Folytatás.)

15

A rettenthelen patikárust ájulás környékezte. Először per tu beszélt vele, az ezredessel az adjutáns, másodsor furcsa egészségügyi adatokat gyűjt ez...

Az új segéd észrevette a principális álmélködését, sietett is megnyugtanni.

— Ne csodálkozzál! Én nem fogok sok zavart okozni a püláidban, eszenciádban. Olyan segéd vagyok, aki segédet tart, nevem báró Golgothai Manasszes, el kellett tűnnöm egy párbaj miatt. Az udvarhoz közel álló egyéniség arcára vágtam rá a családi cimemet. Fizek én neked a kosztéit, meg a segédét is, csak az egészségügyi adatokkal jöjjünk tisztába. Beteged lesz anyni, hogy ezt a kis grajlerájt mindennap megesszik, azután kirukkolok én az én találmányaimmal...

— De tisztelt...

— Semmi tisztelt. Én a te kedves Manasszed vagyok. Megválasztatlak akár bírónak is. Jer adj egy cvikipuszit...

Melyik patikárust ne madzagolt volna le az, hogy segédje báró, így kivételesen a pertuba is belevezett, hiszen sokszor van rá eset, hogy gyalogsági ezredes a lovas főhadnagygal per tu van.

— Várj csak lieber báró, mindjárt lesz bor, hanem ha addig jönne valaki, szolgálj ki.

A princi ellantolt a pincébe. A minta vincellérszövetkezetnek volt hetedelnöke, ki akart rukkolni, mert hátha ez az ármányos fiu csakugyan meg tudja választatni bírónak.

Távollétében expediált is egy receptet valóságos cukorporból, hanem egy kis bagót kevert közéje, meg citromport. Hideglés ellen kértek. A kisebb garasosoknak plajbászirt, ördöghajat, szerencsenepret s más egyebet szintén adott egy általános pomádés té gelyből.

§ (Folyt. köv.)

Dr. VUOSKIOS GYULA.

Alkalmos olvasmányok a nagybajtire!

Dr. Prohászka Ottokár

székesszébrvári püspök urnak legutóbb megjelent nagyszabású műve:

Elmélkedések az evangéliumról.

E líváló mű finom bibliapapírra van nyomva s kis 8-adrót alakban 736 oldalra terjed.

Ára vászonkötésben 8 kor., bőrkötésben 10 kor.

Kapható Buzárovits Gusztáv könyvkiadóhivatalában Esztergomban.

Ugyanott kapható az illusztris szerzőnek eddig megjelent többi nagybecsű műve is, úgymint:

Isten és a Világ. Különös tekintettel a természettudományokra. Második kiadás. Nagy 8-adrét, 270 oldal. Ára füzve 2 kor. 40 fill., kötve 3 kor. 40 fill.

A keresztény bűnbánat és bűnbocsánat. A budapesti m. kir. tudományegyetemen hittani kara által a Horváth-féle jutalommal kitüntetett pályamunka. Második kiadás. Nagy 8-adrét, 325 oldal. Ára füzve 4 kor., kötve 5 kor.

Föld és Ég. Kutatások a geologi és theologia érintkező pontjai körül. Harmadik kiadás. Nagy 8-adrét 462 oldal. Ára füzve 6 kor., kötve 7 kor. 50 fillér.

Dominus Jesus. Nyolc konferencia, melyet a budapesti egyetemi templomban tartott dr. Prohászka Ottokár. Második kiadás. 8-adrét, 118 oldal. Ára füzve 1 kor. 20 fill., kötve 1 kor. 80 fillér.

A diadalmas világnézet. Második kiadás. Nagy 8-adrét, XII és 292 oldal. Ára füzve 4 kor., kötve 5 kor. 20 fill.

Egybeé ajánlom a ftdő urak becses figyelmébe dusan berendezett és nagyválasztékú szent kép, rózsafüzér és imakönyv raktáramat a legjutányosabb árak mellett.

Mutatvány küldeményeket választás végett, valamint minta-képeket kívánatra szívesen küld

Buzárovits Gusztáv

könyvkiadóhivatala, könyv- és műkereskedése Esztergomban.

MEGHIVÓ.

Az ó-palotai kertészet részvénytársaság folyó évi április hó 4-én délután 10 órakor a Leszámitoló és Jelzőlogbank részvénytársaság helyiségében (Lévay-palota)

rendes évvizsgáló közgyűlést

tart, melyre a részvényeseket meghívjuk.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése, a zárszámadások és a mérleg bemutatása.
 2. A felügyelő bizottság jelentése a mérlegről és zárszámadásokról.
 3. Az igazgatóság jelentése a múlt közgyűlésen elhatározott alaptőke emeléséről.
 4. Az igazgatóság javaslata társasági elnök választása, ennek megfelelő alapszabály módosítás iránt.
 5. Egy igazgatósági tag választása.
 6. A felügyelő bizottság megalakítása.
- Nagyvárad, 1909. március 24.

Az igazgatóság.

Mérleg számla Tartozik Vagyon Ingatlanban 408.000 K. Terményekben 7169 K 20 f. Forgany műmalomban 23000 K. Mezőgazdaságban 20360 K. Faiskolában 4897 K. Leltár tárgyakban 10425 K 54 f. Épület és építési anyagokban 11000 K. Konyhakerti termény és magvak 3966 K. Virág kerti növényekben 1687 K 22 f. Kézpénz készlet 184 K 10 f. Könyv és nyomtatvány 930 K. Alapítási költség 900 K. Előállatok 5920 K. Veszteség 2871 K 91 f. Összesen 584310 K 97 f. Követel. Teher. Alaptőke 100.000 K. Jelzőlogkölesön 430.000 K. Folyó számla Tartozások 54310 K 97 f. Összesen 584310 K 97 f. Eredmény számla. Tartozik. Veszteség. Üzleti költség és Üzleti fizetések 10359 K 94 f. Jelzőlog kamat 26230 K. Épületekből leírás 340 K 36 f. Konyhakerti leírás 1432 K 86 f. Könyv és nyomtatvány leírás 103 K 39 f. Alapítási költség leírás 100 K. Összesen 38466 K. 55. Követel. Nyereség. Terményeknél 1906 K 66 f. Malomnál 5255 K 88 f. Mezőgazdaságnál 17766 K 06 f. Halásznál 115 K. Hídván 451 K 04 f. Veszteség 12871 K 91 f. Összesen 38466 K 55 f.

Belépési felhívás a 6-ik évtársulatba.

A Belvárosi Takarékpénztár kebelében alakult **Belvárosi Takaréék és Hitelszövetkezet minden év január és július elsején** egy-egy három évig tartó új évtársulatot nyit. Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér fizetendő, melynek összege a három év elteltével a felmerülő haszonnal együtt fog az üzletrészeseknek visszafizettetni.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani s a tagok hiteligenyeit kielégíteni. Szövetkezetünk tehát amellet, hogy a **takarékosság ügyét szolgálja** tagjainak betéteik négyötöd része erejéig kölcsönt is nyújt.

Vidéki tagok a heti befizetéseiket befizetési lapok útján teljesíthetik.

Felvételdíj üzletrészenként 10 fillér s az első betét befizetésekor mindenki megkapja a saját nevére kiállított betéti könyvecskéjét.

Szövetkezetünk igen tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik szövetkezetünk tagjai óhajtanak lenni felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti helyiségünkben (Rákóczi ut, Barts—Óvári palota) bármikor jelentkezni szíveskedjenek.

A Belvárosi Takaréék és Hitelszövetkezet igazgatósága.

Alapított 1889 ben.

Alapított 1889-ben.

Berkes Bertalan

Nagyvárad, Zöldfa-utca 21. sz. a.

TELEFON 180.

TELEFON 180

A tisztaság kedvelők szíves figyelmébe ajánlom »Emke« parquette és padlófénymázam, kerti butor festékeim mindenféle színben brundinom, butor, réz és ezüst tisztító szereim és cipőcrémem. Vevőimet 20 év óta elismert pontos kiszolgálásban és olcsó árban részesítem.

!! Kérem címemre ügyelni. !!

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

Közgazdasági Bank Részv.-társ.

Nagyvárad, Teleky-utca 10 szám.

Telefon 742 sz. Postatakarékpénztár 20161 sz.

Betétek után tiszta

5%

kamatot fizet.

(Betét kamatadót az intézet fizeti.)

BELÉPÉSI FELHÍVÁS.

A „MAGYAR TAKARÉKSZÖVETKEZET”

1909. évi július hó 1-én új évtársulatot kezd, mely 1912. június hó végéig tart.

A szövetkezetbe tagul bárki beléphet, ha legalább egy üzletrészt jegyez, vagyis legalább **20 fillér** heti befizetésére kötelezi magát. A befizetett összeg három év leteltével, kamat és nyereséggel együtt a résztvevőknek készpénzben fizetetik vissza. Minden tag több üzletrészt jegyezhet.

A befizetési könyvecskék mindjárt a belépés alkalmával szolgáltatnak ki.

Vidéki tagok a befizetéseket posta cheque által teljesíthetik (portómentesen). A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és tagjainak lehetővé tenni, hogy szükség esetén gyorsan olcsó kölcsönhöz juthassanak, nemcsak a befizetett összeg erejéig, hanem azon felül is. Most végződő évtársulatunk is igen szép eredménnyel működik; tagjai a rendes takarékpénztári kamatlábnál jóval magasabb osztalékban részesülnek.

A szövetkezet helyisége a Magyar Bank részvénytársaság I. emeleti üzlethelyiségében van, Nagyváradon, („Fekete Sas” bérpalota).

Jegyzések már a mai naptól kezdve elfogadtnak, melynek mielőbbi eszközöklésére felkérjük a szövetkezet t. tagjait, valamint az ujonnan belépni szándékozókat.

Nagyvárad, 1909. március havában.

A »Magyar Takarékszövetkezet« igazgatósága:

Dr. Adorján Emil

Lukách Géza, elnök.

Darvassy Lajos

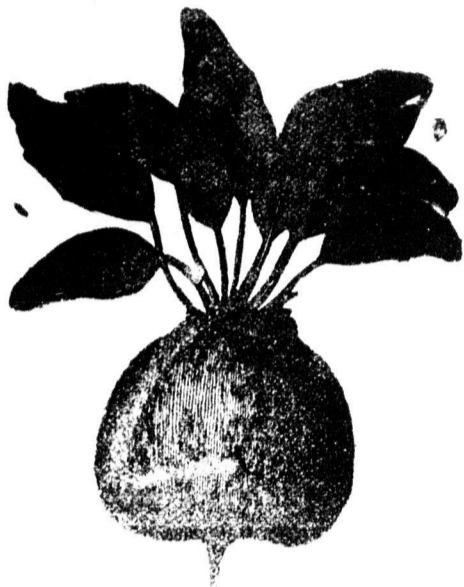
Köszeghy József

Sziládky Ernő

Dr. Kurländer Ede.

Alapított 1850.

Alapított 1850

Van szerencsém a n. é. gazdaközönségnek ajánlan
a legkitünőbb

vető-magvaimat.

Valódi eredeti kitüntetett
takarmányrépa-fajokat.

Obendorfi kerek sárga;

Mamuth óriás hosszú vörös, ecken-
dorfi olajbogyó sárga palackalaku
hosszu.

Allamilag vizsgált, arankamentes, magyar
lucerna, stíriai vörös löhere.

Pázsit diszfű vegyülek.

Angol perje muhar, bükköny, paprika-
köles, kendermag, kék mák, dug hagy-
mák, cukor-cirok

Gazdálkodó és kereskedő urak figyelmét felhívom
jutányos áramra.

A legjobb konyhakerli virágmagvak és gumók.

A t. gazdaközönség b. megrendeléseit a leg-
nagyobb készeggel várva maradok

kiváló tisztelettel:

Dell'Ortó Károly

magkereskedése a „Zöld Koszoru”-hoz.

NAGYVÁRAD, Szent László-tér.

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan telje-
síték csomagolási költség nélkül.

3318—909.

Hirdetmény.

Nagyvárad város összes városrészeire vonat-
kozik a kir. pénzügyigazgatóság érvényesítésével
ellátott folyó 1909 évi földadó kivétési lajstromok
az 1883. évi XLIV. t.c. 16. §-a értelmében t. é.
március 23-tól március hó 30-ig, nyolc napi köz-
szemlére a városi adóhivatal 31. sz. szobájában
azon figyelemztetéssel láttnak ki, miszerint érdekelt
adókötelesek a jelzett lajstromokban terhükre előírt
adót ott megfizethetik az előző évi adóhivatali felszám-
lamlásukat megadózókként ezen adóssággal már
az előző évi évi adósságukat megfizetői köz-
szemlére kitételek napját követő 15 nap alatt
azok pedig kik ezzel a folyó évi először ro-
vattak meg ezen adójuknak adókönyves költség-
től-tént bejegyzését követő 15 nap alatt a városi
pénzügyigazgatósághoz benyújthatják. A később be-
nyújtott felelkezés érdemi tárgyalás alá nem fog
vétetni.

Magyvárad, 1909. évi március hó 21.

Városi adóhivatal.

TÖRLESZTÉSES JELZÁLOGKÖLCSÖNÖKET

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 és 50 évi visszafizetésre

féléves részletekben,

melyekben a kamat és tőke törlesztése bennfoglaltatik, 500 koronától kezdve
a legelőnyösebb feltételek mellett ad,

esetleg drága kamatozású kölcsönöket konvertál a

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Kölcsönkéreseknel telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv
beküldése szükséges.

Magyar
forrás.

Hugyhajtó és Hugysavoldó

Magyar
forrás.

Szultán-forrás.

Nagyon kellemes, tiszta izü, szénsavban gazdag, dus
Lithion-tartalmu ásványviz.

Gyógyító és üdítő ital.

Dus Lithion tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykö- és hólyagbajok ese-
tében, továbbá a légző- és emésztő-szervek hurutos bajainak gyógyítására.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kütközélség és központi iroda: EPERJES. Igazgatóság: BUDAPEST, IV., Ferencz
József-rakpart 22. — Kapható már külföldön is a következő városokban: Brüssel-
ben, Páris, London, Newyork, Ostendében.

Telefon Eperjésen: 74.

Telefon Budapesten: III-93.

Főraktár Nagyváradon: KÁDÁR JÁNOS Rákóczi-út.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szem-
ben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40
gyertyás Wolfram lámpa darabja 450 kor.
100 gyertyásé 7 kor. 50 fill.

10 drb. egyidejű vételnél 10% eng.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenemű izzólámpa különlegességek, fény-
képes z-lámpák, nyáncsak 5 százalékkal
kartell áron alól kaphatók.

Csillárok.

Ív-lámpák

Állandóan nagy választékban kapha-
tók a villamos telepen külön e
előre épített nagy

csillár-raktárunkat
megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk
villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítá-
sát, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szál-
lítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat
a legelőnyösebb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.